

літак авіакомпанії Malaysia Airlines «Boeing – 777». В рейсі «Амстердам – Куала-Лумпур» над територією України (неподалік міста Торез) загинуло 298 осіб, з яких – 15 членів екіпажу. На борту літака були пасажери дев'яти країн: 154 голландці, 27 австралійців, 23 малайзійці, 11 індонезійців, 6 британців, 4 німці, 4 бельгійці, 3 філіппінці та 1 канадець [3].

Аналізуючи ці події, можемо зазначити, що авіаційний тероризм – це глобальна проблема сьогодення та майбутнього, яка загрожує світовій безпеці, а також те, що цивільна авіація вразлива до злочинних посягань.

Нові тенденції у розвитку міжнародного тероризму створюють додаткові виклики для національної та міжнародної безпеки і потребують належного реагування. З огляду на це, заходи з удосконалення антитерористичної політики і боротьби з тероризмом як на національному, так і на міжнародному рівнях мають носити перманентний характер навіть за умов низького рівня відповідної загрози.

Література

1. Леонов Б. Тероризм як різновид соціального конфлікту / Б. Леонов, В. Васишин // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2015. – № 2. – С. 66-71.

2. Філіппов А. Незаконні акти стосовно цивільної авіації: сучасна концепція в міжнародному праві / А. Філіппов // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 4. – С. 201-205.

3. Національний інститут стратегічних досліджень: Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/2446/>

УДК 343.346 (477) (043.2)

Мартиненко О. О., студент,
Херсонський державний університет, м. Херсон
Науковий керівник: Сотула О. С., д.ю.н., доцент

СУБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ АВТОМОБІЛЬНОГО ТА ДЕЯКИХ ІНШИХ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ

У чинному Кримінальному кодексі України відповідальність за злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту передбачена статтями 276-292 (розділ XI Особливої частини КК України). Боротьба з транспортними злочинами в сучасних умовах

набуває важливого значення, про що свідчить віднесення цих злочинів до самостійного розділу Особливої частини КК [1].

Порушення Правил безпеки руху та експлуатації транспорту полягає в дії або бездіяльності, пов'язаній з невиконанням однієї чи кількох вимог Правил дорожнього руху або інших нормативних актів, що регламентують безпеку руху та експлуатацію транспорту, з боку особи, яка керує транспортним засобом. Інструкції та інші нормативні акти, що стосуються особливостей перевезення спеціальних вантажів, експлуатації окремих видів транспортних засобів, руху на закритих територіях, повинні ґрунтуватися на вимогах Закону України «Про дорожній рух» та Правил дорожнього руху [2]. Не можна розглядати як такі різні правила, що впливають з життєвого чи професійного досвіду водіїв, але не зафіксовані у відповідних нормативних актах.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 286 КК України, полягає в: а) порушенні Правил безпеки руху чи експлуатації транспорту, тобто в порушенні конкретного правила, передбаченого конкретним пунктом правил; б) настанні суспільно небезпечних наслідків – заподіяння смерті чи тілесних ушкоджень учасникам дорожнього руху і в) причинному зв'язку між порушенням правил безпеки руху чи експлуатації транспорту та спричиненими наслідками.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується необережною формою вини, що визначається характером ставлення до наслідків. Сама ж дія або бездіяльність при порушенні правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту можуть бути як умисними, так і вчиненими з необережності [3, с. 681-682].

Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 286 КК України, може бути фізична осудна особа, яка на момент його вчинення досягла 16-річного віку і фактично керувала транспортним засобом, допустивши порушення Правил безпеки руху та експлуатації транспорту. Особа є такою, що керує транспортним засобом незалежно від того, чи вона професіонал, чи аматор, чи працює за наймом, є його власником чи орендарем, керує ним за дорученням чи самовільно захопивши або угнавши його. Не мають значення обставини, пов'язані з відсутністю в особи прав на керування транспортним засобом або факт позбавлення такого права в адміністративному чи іншому порядку.

Особливу увагу слід приділити встановленню форми вини порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами.

Так, у науці кримінального права існує декілька позицій вчених з приводу форми вини порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Зокрема, стверджується, що форма вини у дорожньо-транспортних пригодах з тяжкими наслідками залежить від ставлення винної особи до самого діяння, а саме: при наявності умислу суб'єкта злочину стосовно діяння злочин повинен відноситись до умисних, а при наявності необережності стосовно діяння – визнаватись необережним [4, с. 30].

З іншої позиції, суб'єктивна сторона злочинного порушення правил дорожнього руху та експлуатації транспорту має складну конструкцію, оскільки форми вини по відношенню до діяння та наслідків не співпадають між собою, тобто характеризуються неоднорідністю: умисним адміністративним порушенням та необережним спричиненням наслідків, що й криміналізують саме діяння [5, с. 79].

Також, з приводу визначення форми вини у складі порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, існує думка, що суб'єктивна сторона складу порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту характеризується умислом чи необережністю стосовно самих порушень правил дорожнього руху або експлуатації транспортних засобів та необережністю стосовно наслідків, що настали [6, с. 91].

Вважаємо, що суспільно небезпечне діяння складу злочину, передбаченого ст. 286 КК України, може характеризуватися двома формами: 1) порушенням правил безпеки дорожнього руху та 2) порушенням правил експлуатації транспортного засобу, а тому є доречним дослідити суб'єктивну сторону зазначеного складу злочину окремо за кожною формою діяння як складової частини об'єктивної сторони складу злочину.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 р. № 3353-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/3353-12>.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / [Бойко А. М., Брич Л. П., Грищук В. К. та ін.]; за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – [7-е вид., переробл. та доповн.]. – К.: Юридична думка, 2010. – 1288 с.

4. Лукьянов В. В. Состав и квалификация дорожно-транспортных преступлений и административных правонарушений: специальные вопросы уголовного и административного права [монография] / В. В. Лукьянов. – М.: Дашков и Ко, 2003. – 44 с.

5. Коробеев А. И. Транспортные преступления / А. И. Коробеев. – СПб.: Юридический центр-Пресс, 2003. – 406 с.

6. Федорченко М. В. Нарушение правил дорожного движения и эксплуатации транспортных средств: уголовно-правовой и криминологический аспекты: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Федорченко Мария Вадимовна. – Н. Новгород, 2004. – 210 с.

УДК 343.346 (043.2)

Меланич М. М., студентка,
Інститут кримінальної юстиції,
Національний університет «Одеська юридична академія», м. Одеса
Науковий керівник: Степаненко О. В., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПОКАРАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Збільшення потужності та швидкості руху транспортних засобів, їх кількості, що має важливе значення для розвитку суспільства, викликає і негативні явища, оскільки більш тяжкими стають негативні наслідки автотранспортних ситуацій. Дорожньо-транспортні пригоди, що несуть за собою загибель однієї або декількох осіб, мають широкий резонанс, проте особи, які вчиняють такі правопорушення, не завжди отримують доцільне покарання [1].

В КК України відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту (ст. 286) диференціюється лише залежно від виду і тяжкості шкоди. Однак, застосування норм ст. 286 КК України в нинішній редакції бажаного ефекту не дає.

В даному аспекті слід звернути уваги на статистичні дані щодо вчиненого злочину, передбаченого ст. 286 КК України. Так, відповідно до даних Єдиного звіту про кримінальні правопорушення Генеральної прокуратури України за січень-листопад 2015 року у Єдиному реєстрі досудових розслідувань зареєстровано 9939 кримінальних правопорушень за ч. 1 ст. 286 КК України та 1880 за ч. 2, 3 ст. 286 КК України, за січень-квітень 2016 року – 4339 за ч. 1 ст. 286 КК України та 637 за ч. 2, 3 ст. 286 КК України [2]. Зазначені статистичні дані свідчать про стабільно високу кількість вчинення